

ORIGINAL ARTICLE

Effect of Regular Aerobic Exercise on Plasma Levels of Resistin and Adiponectin in Active Young Females

Amir Rashidlamir¹,
Samira Gholamian²,
Ahmad Ebrahimi Atri³,
Mehdi Seyyedalhoseyni⁴,
Mahmood Hesar Kooshki⁵

¹ Assistant Professor, Department of Exercise Physiology, Faculty of Physical Education and Sports Sciences, Ferdowsi University of Mashhad, Mashhad, Iran

² MSc in Exercise Physiology, Faculty of Physical Education and Sports Sciences, Ferdowsi University of Mashhad, Mashhad, Iran

³ Assistant Professor, Department of Sports Medicine, Faculty of Physical Education and Sports Sciences, Ferdowsi University of Mashhad, Mashhad, Iran

⁴ Lecturer, Department of Sports Medicine, Faculty of Daneshvar, Farhangian University, Nishapur, Iran

⁵ PhD PhD Student in Biochemistry and Sports Metabolism, Faculty of Physical Education and Sports Sciences, Mazandaran University, Babolsar, Iran

(Received March 9, 2013 ; Accepted May 14, 2013)

Abstract

Background and purpose: Resistin and Adiponectin play a crucial role in the diseases caused by obesity through regulating metabolic and inflammatory processes. The aim of this study was to investigate the effects of regular aerobic exercise on plasma levels of adiponectin and resistin in active young female.

Materials and methods: Twenty active females (basketball player) were randomly divided into two groups of control and experimental. The experimental group performed aerobic exercise, four sessions in a week, for eight weeks with the intensity of 70-80% of HR_{max}, while the control group did not have any exercise. After eight weeks of aerobic exercise the BMI, body fat percentage, plasma resistin and adiponectin levels were measured. Sandwich ELISA was used to measure the levels of plasma resistin and adiponectin. Statistical analysis was performed by repeated measure and student t-test.

Results: Results of this study showed that significant decreases in BMI and body fat percentage in the experimental group ($P<0.05$). The level of resistin also significantly reduced in the experimental group ($P<0.05$) while the level of adiponectin significantly increased in this group ($P<0.05$).

Conclusion: Regular aerobic training in addition to reducing BMI, and body fat percentage reduced the levels of plasma resistin and increased the adiponectin level in active young female which could help in reducing the possibility of cardiovascular diseases.

(Clinical Trials Registry Number: IRCT2012121511528N1)

Keywords: Aerobic training, resistin, adiponectin, active female

J Mazand Univ Med Sci 2013; 23(101): 73-83 (Persian).

تأثیر تمرین هوایی منظم بر مقادیر پلاسمایی رزیستین و آدیپونکتین زنان جوان فعال

امیر رشیدلیمیر^۱

سمیرا غلامیان^۲

احمد ابراهیمی عطای^۳

مهدی سیدالحسینی^۴

محمود حصارکوشکی^۵

چکیده

سابقه و هدف: رزیستین و آدیپونکتین نقش مهمی در بیماری‌های مرتبط با چاقی از طریق تنظیم فرایندهای سوخت و ساز و سیستم ایمنی ایفا می‌کنند. لذا هدف از این تحقیق تأثیر تمرین هوایی منظم بر مقادیر پلاسمایی رزیستین و آدیپونکتین زنان جوان فعال بود.

مواد و روش‌ها: ۲۰ نفر از زنان فعال (بسکتبالیست) انتخاب و به طور تصادفی به دو گروه کنترل و تجربی تقسیم شدند. گروه تجربی به مدت ۸ هفته و چهار جلسه در هفته باشد ۷۰-۸۰ درصد ضربان قلب بیشینه تمرینات هوایی را اجرا کردند و گروه کنترل طی این دوره بدون تمرین بودند. شاخص توده بدنی، درصد چربی و سطوح رزیستین و آدیپونکتین پلاسمما در شرایط قبل و بعد از هشت هفته تمرین هوایی اندازه‌گیری شدند. رزیستین و آدیپونکتین از روش ELISA ساندویچی اندازه‌گیری شدند. آنالیز آماری با استفاده از آزمون اندازه‌های تکراری و همبسته انجام گرفت.

یافته‌ها: نتایج این تحقیق ۸ هفته تمرین باعث کاهش معنی دار شاخص توده بدنی ($p < 0.05$; $F(2, 18) = 10.271$) و درصد چربی در گروه تمرین هوایی شد ($p < 0.05$; $F(2, 18) = 8.19$). همچنین رزیستین کاهش معنی دار در گروه تمرین هوایی داشت ($p < 0.05$; $F(2, 18) = 35.54$) و آدیپونکتین افزایش معنی دار در گروه تمرین هوایی نشان داد ($p < 0.05$; $F(2, 18) = 2.91$).

استنتاج: تمرین هوایی منظم علاوه بر کاهش وزن، شاخص توده بدنی و درصد چربی، موجب کاهش رزیستین و افزایش آدیپونکتین در زنان جوان فعال می‌شود که می‌تواند نشان دهنده کاهش خطر ابتلا به بیماری‌های قلبی-عروقی باشد.

شماره ثبت کارآزمایی بالینی: IRCT201212151152N1

واژه‌های کلیدی: تمرین هوایی، رزیستین، آدیپونکتین، زنان فعال

مقدمه

بافت چربی یک ارگان درون ریز مهم است که فاکتورهای متعددی تولید می‌کند و بر جذب غذا، متابولیسم لیپیدها و کربوهیدرات‌ها و دیگر فرایندها در بدن انسان تأثیر دارد و تعدادی از هورمون‌ها و

E-mail: sa.gholamian1385@gmail.com

مؤلف مسئول: سمیرا غلامیان - مشهد: میدان آزادی پردیس، دانشگاه فردوسی، دانشکده تربیت بدنی

۱. استادیار، گروه فیزیولوژی، دانشکده تربیت بدنی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران

۲. کارشناس ارشد فیزیولوژی ورزشی، دانشکده تربیت بدنی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران

۳. استادیار، گروه طب ورزشی، دانشکده تربیت بدنی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران

۴. مری، گروه طب ورزش، دانشکده دانشور، دانشگاه فرهنگیان، نیشابور، ایران

۵. دانشجوی دکترای بیوشیمی و متابولیسم ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه مازندران، بابلسر، ایران

۶. تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۱۲/۱۹ تاریخ انجام اصلاحات: ۱۴۰۲/۲/۷ تاریخ تصویب: ۱۴۰۲/۲/۲۴

ناهنجاری‌های همراه، احتمال وقوع بیماری‌های قلبی-عروقی را کاهش می‌دهد(۱۷). تغییرات غلظت پلاسمای آدیپوکاین‌ها در پاسخ به تمرين ورزشی (حاد/مزمن) در مطالعات قبلی بررسی شده است اما تحقیق بر روی زنان جوان فعال انجام نگرفته است. نتایج پژوهش‌های انجام شده در بررسی تاثیر تمرينات استقامتي بر سطوح رزیستین و آدیپونکتین ضد و نقیض هستند.

Jamurtas و همکاران (۲۰۰۶) گزارش کردند تمرين هوازی زیر بیشینه تغییرات قابل توجهی در آدیپونکتین و رزیستین تا ۴۸ ساعت پس از ورزش ایجاد نمی‌کند. علاوه بر این، به نظر می‌رسد که آدیپونکتین، یا رزیستین با حساسیت به انسولین ارتباط ندارد(۱۸). در مطالعه پرسکگهین و همکاران (۲۰۱۰) در ۲۳ ورزشکار نخبه (دونده‌های سرعی، نیمه استقامتي، ماراتون) و ۷۲ مرد غیرفعال لاغر و چاق مشخص شد که ورزشکاران استقامتي (و نه سرعی) دارای سطوح رزیستین بيش تری نسبت به افراد غیرفعال بودند(۱۹).

Sliwicka و همکاران (۲۰۱۲) با بررسی ۱۰ جوان ورزشکار رشته سه گانه گزارش کردند که، تأثير تمرينات سیستمیک ورزشی بر غلظت ادیپونکتین‌ها و رزیستین در حد کمی می‌باشد. با این حال ورزش شدید می‌تواند بر این مولکول‌ها تاثیر بگذارد(۲۰).

Kraemer و همکاران (۲۰۰۷) با بررسی ادبیات پیشینه ورزش و آدیپونکتین و به این نتیجه رسیدند که ورزش باشد کافی برای یک دوره بیشتر از ۲ ماه اثر سودمندی بر آدیپونکتین‌ها دارد(۲۱). همچنین شاهقلی عباسی و همکاران (۲۰۱۱) بیان کردند که پارامترهای آنتروپومتریکی در گروه تجربی در پی مداخله ۳ ماه فعالیت ورزشی کاهش معنی‌داری یافتند اما مقاومت انسولین و رزیستین سرم در این افراد بدون تغییر ماندند و این گونه نتیجه گیری کردند که فعالیت ورزشی در غیاب رژیم غذایی، اثری بر مقدار مقاومت به انسولین و رزیستین سرم در افراد چاق ندارد(۱۶).

تحقیقات پیشین نشان داده‌اند، تمرين باشدت بالا

سایتوکاین‌ها به نام آدیپوسایتوکاین‌ها را ترشح می‌کند(۱،۲)، که تعدادی از آن‌ها شامل لپتین، ایترلوکین-۶، فاکتور نکروز دهنده آلفا (Alfa (TNF- α)، آدیپونکتین و رزیستین می‌باشد(۳،۴). رزیستین هورمون جدید مترشحه از آدیپوسایت‌ها و متعلق به خانواده‌ای از پروتئین‌های با انتهای کربوکسیل غنی از سیستین می‌باشد(۱) که در مقاومت انسولین، التهاب، و آتروواسکلروز دخالت دارد(۵) و یکی از عوامل مهم پیش بینی بیماری‌های قلبی-عروقی می‌باشد(۶). افزایش سطح رزیستین عمده‌اً در شرایط التهاب اتفاق می‌افتد که باعث تحریک و رهایی سایتوکاین‌های پیش التهابی می‌گردد(۷). آدیپونکتین، به عنوان یکی از آدیپوکاین‌هایی که از بافت چربی ترشح می‌شود، نقش اساسی و مهمی را در تنظیم انرژی لازم جهت حفظ هموستانز بدن، سوخت و ساز چربی و کربوهیدرات به عهده دارد(۸). برخلاف دیگر سایتوکاین‌های منشا گرفته از بافت چربی، آدیپونکتین دارای آثار ضدالتهابی، ضد آتروژنیک و ضد دیابت می‌باشد(۹). سطوح آدیپونکتین ارتباط منفی با درصد چربی بدن دارد. بیماران مبتلا به دیابت، فشارخون بالا و بیماری ایسکمی قلب غلظت آدیپونکتین کمتری در مقایسه با افراد سالم دارند(۱۰). آدیپونکتین با مهار سنتز عملکرد TNF- α و IL-6 و در نتیجه کاهش تولید CRP پاسخ‌های التهابی را مهار کرده و با کاهش بیان ژنی ICAM-1 و بهبود عملکرد اندوتیال، روند پیشرفت آتروواسکلروز را کند می‌کند(۱۱). نقش فیزیولوژیک رزیستین بر چاقی نامشخص است، برخی از مطالعات گزارش کردند که یک ارتباط معنی‌داری بین سطح رزیستین و چاقی وجود دارد(۱۲). در مقابل، گزارش‌هایی هم نشان می‌دهند سطح بالای رزیستین مربوط به چاقی نیست(۱۳-۱۵). مطالعات طولی نشان داده‌اند که تمرين منظم دارای اثرات ضد التهابی بوده به کاهش سطوح فاکتورهای التهابی منجر می‌شود(۱۶). تمرينات هوازی به صورت مستقل و یا به واسطه تعديل عوامل عمومی خطرزا نظیر چاقی و

آزمودنی‌ها در زمان انجام نمونه‌گیری در فاز لوთالی قرار داشتند. جهت یکسان‌سازی رژیم غذایی روز قبل از نمونه‌گیری، رژیم پیشنهادی محقق به صورت آماده شده در اختیار آن‌ها قرار گرفت. از آزمودنی‌ها خواسته شد از تمرین کردن در بازه زمانی سه روز پیش از تمرین پرهیز کنند، همچنین در این مدت هیچ دارویی مصرف نکنند. اندازه‌گیری شاخص‌های آنتروپومتریک نظیر: قد، وزن، توده بدنی و ضخامت چربی زیر پوستی، در شرایط تجربی صورت پذیرفت. چربی زیر پوستی آزمودنی‌ها با استفاده از کالیپر در سه نقطه (تحت کتفی، شکمی و پشت بازو)، از سمت راست بدن انجام شد. اندازه‌گیری هر نقطه سه بار تکرار شد. سپس میانگین سه نقطه گرفته توسط فرمول مربوطه محاسبه شد. جهت جلوگیری از تداخل رژیم غذایی بر مقادیر مورد اندازه‌گیری تحقیق حاضر رژیم غذایی مصرفی آزمودنی‌ها از طریق پرسشنامه^۳ روزه رژیم غذایی و با استفاده از جدول‌های مربوطه ارزیابی گردید و محققان رژیم غذایی افراد را کالری سنجی کرده و براساس میانگین کالری مصرفی آزمودنی‌ها از طریق پرسشنامه سه روزه، غذایی مشابهی را طراحی و اجرا کردند.

همچنین همسان سازی رژیم غذایی شب قبل از نمونه‌گیری جهت اطمینان از جلوگیری اثرات احتمالی رژیم غذایی بر متغیرهای تحقیق بوده است (جهت یکسان‌سازی رژیم غذایی شب قبل از نمونه‌گیری) رژیم پیشنهادی محق که شامل: خوراک مرغ، سیب زمینی، شیر، خرما و نان بود، به صورت آماده شده در اختیار آن‌ها قرار گرفت. از آزمودنی‌ها خواسته شد که از ساعت ۹ شب قبل از نمونه‌گیری تا زمان نمونه‌گیری از مصرف مواد غذایی (آزمودنی‌ها مجاز به نوشیدن آب بودند) پرهیز کنند.

پروتکل تمرینی

گروه تجربی به مدت هشت هفته، هر هفته چهار جلسه و هر جلسه به مدت ۴۰ دقیقه در شروع و افزایش

ظرفیت اکسایش چربی و فعالیت آنزیم‌های میتوکندریایی را افزایش می‌دهد^(۲۳). با این وجود در زمینه تأثیر تمرین باشدت بالا بر مقادیر آدیپونکتین و رزیستین پلاسمای تحقیقات اندک گذشته به نتایج کاملاً متناقضی (افزایش، کاهش و عدم تغییر) رسیدند که هنوز تأثیر فعالیت ورزشی بر آن‌ها آشکار نشده است و نیازمند مطالعه بیشتری در آینده است. با توجه به اطلاعات موجود، مبنی بر ارتباط کاهش بافت چربی با افزایش مقادیر آدیپونکتین و کاهش رزیستین و همچنین تأثیر مثبت تمرین هوایی باشد بالا بر کاهش چربی بدن و کم بودن پژوهش مشابه در این زمینه، بررسی تغییرات غلظت آدیپونکتین و رزیستین در اثر تمرین هوایی هشت هفته‌ای بسیار ضروری می‌باشد. از طرفی زنان در مقایسه با مردان با توجه به محتوی بافت چربی بالاتر از یک سو و متعاقباً تجمع چربی احشایی و اضافه وزن از سوی دیگر در ابتلا به سندرم متابولیک و بیماری‌های قلبی-عروقی آترواسکلروزیس در مقایسه با مردان مستعدترند^(۲۲). با توجه به نکات ذکر شده، و اهمیت بهداشت زنان در حفظ سلامت خانواده و جامعه، هدف از پژوهش حاضر تعیین تأثیر تمرین هوایی منظم بر مقادیر پلاسمایی رزیستین و آدیپونکتین در زنان جوان فعل می‌باشد.

مواد و روش‌ها

(طرح تحقیق حاضر دو گروهی با پیش آزمون و پس آزمون و از نوع تحقیقات نیمه تجربی بود). تحقیق حاضر بصورت نیمه تجربی در دو گروه همراه با پیش آزمون و پس آزمون انجام شده است. از زنان فعال بسکتبالیست (عضو لیگ استان خراسان رضوی) که سابقه تمرینی حداقل ۴ سال داشتند ۲۰ نفر انتخاب و به طور تصادفی به دو گروه همگن ۱۰ نفری تقسیم شدند. از آزمودنی‌های شرکت کننده پس از معاینات پزشکی و اطمینان از سلامتی و همچنین عدم مصرف هرگونه دارو، رضایت‌نامه کتبی دریافت شد. تمامی آزمودنی‌ها به طور کامل با پروتکل تمرینی آشنا شدند.

یافته‌ها

میانگین و انحراف استاندارد سن آزمودنی‌های گروه کنترل ($22/30 \pm 1/56$) و تمرین هوایی ($22/54 \pm 2/54$) سال و میانگین نمایه توده بدن گروه کنترل ($21/13 \pm 1/099$) و تمرین هوایی ($21/17 \pm 1/24$) کیلوگرم بر مترمربع) بود. میانگین قد، وزن، درصد چربی افراد مورد مطالعه در جدول ۱ آورده شده است.

جدول شماره ۱: میانگین \pm انحراف معیار ویژگی‌های آزمودنی‌ها در دو گروه تمرین هوایی و کنترل

تمرین هوایی (N=10)	کنترل (N=10)	شاخص‌ها
$22/54 \pm 2/54$	$22/30 \pm 1/06$	سن (سال)
$166/75 \pm 2/53$	$166/22 \pm 2/30$	قد (سانسی متر)
$58/76 \pm 3/15$	$58/53 \pm 4/10$	وزن (کیلوگرم)
$21/17 \pm 1/24$	$21/13 \pm 1/099$	نمایه توده بدن (Kg/m^2)
$22/79 \pm 3/29$	$23/8 \pm 2/71$	درصد چربی

بررسی نتایج تغییرات میانگین شاخص توده بدن بعد از ۸ هفته نشان می‌دهد که تغییرات درون گروهی در گروه تمرین هوایی ($t_{8,8}=6/935, p=0/000$) و تغییرات تعاملی ($F_{1,8}=10/271, p=0/005$; $F_{1,18}=10/271, p=0/005$) بین دو گروه کنترل و تمرین هوایی معنی‌دار است در صورتی که تغییرات بین گروهی ($F_{1,739}=0/114, p=0/739$) این دو گروه معنی‌دار نیست. بنابراین ۸ هفته تمرین هوایی باعث کاهش معنی‌دار شاخص توده بدن در زنان جوان فعال می‌شود ($p<0/05$) (جدول شماره ۲). بررسی نتایج تغییرات میانگین درصد چربی بدن بعد از ۸ هفته نشان می‌دهد که تغییرات درون گروهی در گروه تمرین هوایی ($t_{8,8}=2/831, p=0/02$) و تغییرات تعاملی ($t_{1,8}=8/19, p=0/118$) بین دو گروه تمرین هوایی و کنترل معنی‌دار است در صورتی که تغییرات بین گروهی ($F_{1,69}=2/69, p=0/118$) بین این دو گروه معنی‌دار نیست. بنابراین ۸ هفته تمرین هوایی باعث کاهش معنی‌دار درصد چربی بدن در زنان جوان فعال می‌شود ($p<0/05$) (جدول شماره ۲). بررسی نتایج

تدریجی آن تا ۶۰ دقیقه باشد تا ۷۰ درصد حداکثر ضربان قلب به اجرای تمرین پرداختند. تمرین به این ترتیب بود که در هر جلسه ابتدا آزمودنی‌ها بوسیله دویدن‌های نرم و حرکات ایرووبیک با فشار پایین به مدت ۱۵ دقیقه گرم می‌شدند سپس به مدت ۲۵ دقیقه با شدت ۷۰-۸۰ درصد ضربان قلب بیشینه با استفاده از حرکات ایرووبیک با فشار بالا به تمرین می‌پرداختند و در انتهای ۱۰ دقیقه سرد کردن اجرا می‌شد.

اندازه گیری‌های آزمایشگاهی

از تمامی آزمودنی‌ها در ۴۸ ساعت قبل از انجام پروتکل تمرینی و پس از ناشتاپی ۱۰-۱۲ ساعته و ۴۸ ساعت پس از آخرین جلسه تمرین جهت پیشگیری از تأثیر التهاب حاد ناشی از تمرین بر سطوح پلاسمایی رزیستین و آدیپونکتین ($24/24$) به میزان ۱۱۰۰۰ از ورید بازویی خون‌گیری به عمل آمد. نمونه‌های خونی از ورید بازویی چپ آزمودنی‌ها گرفته شد و در لوله‌های حاوی EDTA ریخته شد و جهت تجزیه و تحلیل به ۲۰ آزمایشگاه فرستاده شد و در آنجا در دمای منفی درجه سانتی گراد نگهداری شد. رزیستین و آدیپونکتین پلاسما با استفاده از کیت مخصوص^۱ و روش ELISA ساندویچی اندازه گیری شد.

روش‌های آماری

محاسبه‌های آماری با نرم افزار SPSS ویرایش ۱۶ انجام شد. قبل از هر گونه تحلیل، فرض نرمال بودن توزیع داده‌های مربوط به وزن بدن، شاخص توده بدنی K-S و رزیستین و آدیپونکتین با استفاده از آزمون مورد تایید قرار گرفت ($p<0/05$). با توجه به این که پیش آزمون و پس آزمون روی ۲ گروه انجام شد، لذا یک آزمون اندازه گیری مکرر ۲*۲ انجام شد. همچنین جهت مقایسه درون گروهی از آزمون t همبسته استفاده شد.

آزمون و پس آزمون

متغیرها		گروه ها	مراحل	تغییرات درون گروهی		تغییرات تعاملی (مراحل × گروه ها)		تغییرات بین گروهی		
				پیش آزمون	پس آزمون	سطح معناداری	F	سطح معناداری	F	
				%	٪	تغییرات درون گروهی	تغییرات تعاملی (مراحل × گروه ها)		تغییرات بین گروهی	
رژیسترن	تمرين هوازي	کنتrol	۷۱/۰۸±۰/۶۴	۶/۲۱±۰/۴۹	۶/۴۷±۰/۳۷	۰/۰۰۱*	۳۵/۵۴	۰/۰۰۱	۲/۴۲	
	تمرين هوازي	کنتrol	۷/۱۷±۰/۷۳	۷/۲۴±۰/۷۰	-۰/۰۵۹	-۰/۰۱	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	
آدبيونكشن	تمرين هوازي	کنتrol	۱۵/۹۶±۰/۷۹	۱۶/۹۶±۰/۱/۱	۰/۰۲۶*	۰/۰۹۱	۲/۹۱	۰/۰۰۱	۲۳/۸۲	
	تمرين هوازي	کنتrol	۱۶/۰۷±۱/۶۷	۱۶/۰۲±۱/۶۷	-۰/۰۶۸	-۰/۰۵۲۵	۰/۰۰۱	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	
شخص	تمرين هوازي	کنتrol	۲۱/۱۳±۱/۰۹۹	۲۰/۰۹۷±۱/۱۰۲	۰/۰۰۰*	۰/۰۹۳۵	۱/۱۱۴	۰/۰۰۵	۱/۱۱۴	
	تمرين هوازي	کنتrol	۲۱/۱۷±۱/۱۲۴	۲۱/۱۴۴±۱/۰۲۵	۰/۰۲۳۰	۰/۰۲۳۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	
توده بدن	تمرين هوازي	کنتrol	۲۲/۰۹±۰/۲۹	۲۲/۰۹۱±۰/۲/۹۷	۰/۰۰۲*	۰/۰۸۳۱	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	
	تمرين هوازي	کنتrol	۲۳/۰۹۱±۰/۳/۷	۲۳/۰۹۱±۰/۳/۷	۰/۰۴۹۱	۰/۰۷۱۸	۰/۰۰۱	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	
در صدقه جرجی	کنتrol	کنتrol	۲۳/۰۸۳±۰/۷/۱	۲۳/۰۹۱±۰/۳/۷	۰/۰۷۱۸	۰/۰۴۹۱	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	

* سطح معنی داری $p < 0.05$ در نظر گرفته شده است.

نتایج این تحقیق نشان داد که درصد چربی بدن، BMI و سطح سرمی رزیستین بعد از ۸ هفته تمرین هوازی کاهش معنی دار داشت (جدول شماره ۲). این تغییر در سطح رزیستین در بسیاری از مطالعات قبلی نیز گزارش شده است. ۱۶ هفته تمرین هوازی منظم با شدت ۵۰ تا ۸۵ درصد $V_{O_{2\text{max}}}$ در بیماران دچار دیابت نوع ۲ و دارای اضافه وزن با کاهش معنی دار رزیستین همراه بود^(۶). همچنین ۸ ماه تمرین هوازی منظم بر روی نوجوانان دچار اضافه وزن کاهش معنی دار رزیستین را نشان داد^(۱۶). افزایش رزیستین با افزایش مقاومت انسولین همراه است، اگرچه مکانیسم های دقیق آن هنوز ناشناخته مانده است^(۲۵). افزایش بیان ژن رزیستین متابولیسم گلوکز عضلات اسکلتی را مختل و عدم تحمل گلوکز را افزایش می دهد^(۲۶) بنابراین، رزیستین ممکن است نقش مهمی در مقاومت به انسولین و یا هموستاز گلوکز بازی کند. با این حال، نقش فیزیولوژیکی رزیستین بر مقاومت به انسولین و چاقی نامشخص است^(۱۲). علاوه بر آن، برخی محققان، بیان کردند که رزیستین ارتباط مستقیم با تغییرات نمایه توده بدن، چربی بدن و گلوکز و انسولین در افراد چاق دارد^(۲۶, ۲۵). برخی مطالعات پیشین به تأثیر رژیم غذایی متعادل و فعالیت ورزشی منظم در کاهش سطوح رزیستین خون و همچنین کاهش توده چربی به واسطه کاهش وزن بدن در پاسخ به رژیم غذایی پا فعالیت

تغییرات میانگین رزیستین پلاسمای بعد از ۸ هفته نشان می‌دهد که تغییرات درون گروهی در گروه تمرين هوازی ($p=0.001$, $t_8=6.472$) و تغییرات تعاملی ($p=0.000$, $t_8=35.54$) همچنین تغییرات بین گروهی ($p=0.000$, $t_8=2.42$) بین دو گروه تمرين هوازی معنی دار است. بنابراین ۸ هفته کنترل و تمرين هوازی باعث کاهش معنی دار رزیستین پلاسمای زنان جوان فعال می‌شود ($p<0.05$) (جدول شماره ۲). همچنین بررسی نتایج تغییرات میانگین آدیپونکتین بعد از ۸ هفته نشان می‌دهد که تغییرات درون گروهی در گروه تمرين هوازی ($p=0.026$, $t_8=2.72$)؛ تغییرات تعاملی ($p=0.001$, $t_8=2.91$) و تغییرات بین گروهی ($p=0.000$, $t_8=23.82$) بین دو گروه تمرين هوازی و کنترل معنی دار بود. بنابراین ۸ هفته تمرين هوازی باعث افزایش معنی دار آدیپونکتین پلاسمای زنان جوان فعال می‌شود ($p<0.05$) (جدول شماره ۲).

بحث

مطالعه حاضر با تمرکز بر روی سازگاری ایجاد شده در غلاظت آدیپونکتین و رزیستین با توجه به تمرین می‌باشد. مقدار مناسب این هورمون‌ها در خون، می‌توانند از بیماری‌هایی مانند: دیابت نوع ۲، سندرم متابولیک، و سماری‌های قلبی، و عروقی، جلوگیری کنند.

رژیم‌های غذایی تأثیر مهمی در افزایش سطح آدیپونکتین با توجه به تمرین دارد(۳۲). همچنین مطالعاتی وجود دارد که نشان می‌دهد که تمرینات ورزشی هیچ تأثیری بر سطح آدیپونکتین ندارد که ممکن است به دلیل استفاده از تمرینات ترکیبی استقاماتی قدرت(۳۳،۲۹) و یا عوامل ناشناخته دیگر(۳۴) باشد.

Kadoglou و همکاران (۲۰۰۷) گزارش کردند که ۱۶ هفته تمرین هوایی منظم باعث کاهش سطح رزیستین CRP و اینترلوکین-۶ در بیماران دچار دیابت نوع ۲ و دارای اضافه وزن می‌شود(۶). بیماران مبتلا به دیابت نوع ۲ و سندرم متابولیک پس از ۱۲ ماه تمرین هوایی افزایش سطح سرمی آدیپونکتین و همچنین کاهش سطح رزیستین و لپتین سرم نشان دادند(۳۴). تمرینات ورزشی قادرند با افزایش برداشت گلوكز توسط بافت‌های محیطی در پاسخ به: (۱) اسیدوز، (۲) تجمع لاكتات، (۳) افزایش ورودی سمپاتوآدرنال، (۴) هموستانز ارژی، (۵) تخلیه گلیکوژن (۶) مهار گلیکولیز، حساسیت انسولینی را بهبود بخشیده و منجر به افزایش آدیپونکتین پلاسمایی می‌گردد(۳۵). همچنین شاید بتوان افزایش آدیپونکتین پلاسمایی پروفایل چربی اسیدهای بیوشیمیایی (HDL, LDL, TC, TG) را با سطح HDL مستقیم و با سطح LDL و تری گلیسرید رابطه معکوس دارد(۳۶). از آن جا که غلظت اسیدهای چرب پلاسمایی بر میزان ترشح آدیپونکتین تاثیر تنظیمی مثبت دارد این احتمال وجود دارد که ورزش با افزایش میزان لیپولیز در بافت چربی مقادیر پلاسمایی اسیدهای چرب و گلیسرول را افزایش داده و به افزایش آدیپونکتین در فضای بین سلولی منجر شده است(۳۷).

ژوریمه و همکاران (۲۰۰۶) بیان کردند که هر چه ارژی مصرفی در حین فعالیت ورزشی بیش تر باشد و ارگانیسم تحت فشار سوخت و سازی بالاتری قرار

ورزشی که منجر به کاهش رزیستین سرم می‌شود، اشاره نموده‌اند(۲۷). به نظر می‌رسد که به طور کلی، تمرین ورزشی طولانی مدت، در نتیجه کاهش درصد چربی و BMI باعث کاهش میزان رزیستین می‌شود. علت تناقضات در مقالات، ممکن است به دلیل فقدان از دست دادن وزن قابل توجه و زمینه‌های ژنتیکی غیر قابل کنترل افراد، عدم شباهت از نظر نوع، شدت و مدت تمرین و یا آزمودنی‌های دیگر تحقیقات باشد.

مطالعه حاضر نشان داد که آدیپونکتین پلاسمایی از ۸ هفته تمرین هوایی افزایش می‌یابد، و این سطوح بالای آدیپونکتین احتمالاً یک عامل پیشگیری در برابر بیماری‌های مربوط به آدیپونکتین باشد. تغییرات در سطح آدیپونکتین به دلیل سازگاری با تمرینات هوایی در بسیاری از مطالعات قبلی نشان داده‌اند که مشابه با نتایجی است که در این تحقیق به دست آمد(۲۸-۳۰). همچنین این موافقت در تمرین‌های مقاومتی نیز مشاهده شده است(۲۹). در یک مطالعه که بر روی زنان جوان میان‌سال انجام شد، ۱۰ هفته تمرین هوایی منجر به افزایش در سطح آدیپونکتین پلاسمایی در کنار کاهش مقاومت به انسولین را نشان داد(۲۸). همچنین پس از ۷ ماه تمرین هوایی کاهش قابل توجهی را در سطح توده چربی و لپتین، افزایش در سطح آدیپونکتین زنان جوان چاق ($\leq \text{BMI} 25$) مشاهده شد(۳۰).

در مطالعه دیگری، به یک گروه از افراد چاق با مقاومت به انسولین همراه با رژیم غذایی برنامه ۱۹ هفته‌ای تمرین هوایی داده شد. نتایج نشان داد که چربی احشایی کاهش یافت و آدیپونکتین افزایش یافت و گزارش شد که سطح آدیپونکتین به طور مستقیم با توزیع چربی ارتباط دارد(۳۱).

Bruun و همکاران (۲۰۰۶) گزارش کردند که نمونه‌های بسیار چاق ($\text{BMI} = 45/8$)، پس از اجرای یک برنامه ۱۵ هفته‌ای تمرین هوایی و رژیم غذایی کم کالری، افزایش معناداری در سطح پلاسمایی CRP، IL-6 و آدیپونکتین را نشان داد. به این نتیجه رسیدند که

سایتوکانها را متوقف و سایتوکاین‌های ضدالتهابی را افزایش می‌دهد. مطالعات طولی نشان داده‌اند که ورزش منظم دارای اثرات ضدالتهابی است و منجر به کاهش سطح مارکرهای التهابی می‌شود. افزایش ترشح آن همراه با ترشح برخی از هورمون‌های التهابی است و عامل پیش‌بینی دقیقی از بیماری‌های قلبی و عروقی می‌باشد^(۴۷). ۲ ماه تمرین هوایی در این تحقیق منجر به کاهش شاخص‌های آنتروپومتریک مانند BMI، درصد چربی بدن در زنان فعال شد. در این رابطه جانگ و همکاران (۲۰۰۸) نشان دادند که کاهش وزن همراه با ورزش و رژیم به طور معنی داری باعث بهبود پروفایل چربی و سطوح سرمی رزیستین و لپتین می‌شود^(۴۹).

یافته‌های تحقیق نشان می‌دهد که غلظت پلاسمایی رزیستین و آدیپونکتین به دنبال ۸ هفته تمرین هوایی همراه با کاهش درصد چربی و شاخص توده بدن بهبود می‌یابند. سطوح ایده آل آدیپوکاین‌ها می‌توانند نقش مهمی در پیشگیری از بیماری‌های قلبی-عروقی و متابولیک ایفا کند. در مجموع نتایج این تحقیق نشان می‌دهد که تمرین هوایی منظم علاوه بر کاهش وزن و درصد چربی، موجب کاهش سطوح رزیستین و افزایش آدیپونکتین پلاسمایی در زنان جوان فعال می‌شود که می‌تواند در فهم بهتر و بیش‌تر نقش فعالیت فیزیکی منظم در کاهش خطر ابتلاء به بیماری‌های قلبی عروقی و دیابت کمک کند. اگرچه تحقیقات بیش‌تری در رابطه با تأثیرات بلند مدت مورد نیاز می‌باشد.

سپاسگزاری

بدین‌وسیله از معاونت پژوهشی دانشگاه فردوسی مشهد که در تأمین هزینه‌های تحقیق حاضر ما را یاری کردنده تشکر و قدردانی می‌گردد. این تحقیق در مرکز کارآزمایی بالینی با کد IRCT2012121511528N1 ثبت شده است.

گیرد، برای تنظیم جریان‌های سوخت و سازی حین فعالیت به آدیپونکتین بیش تری نیاز است و آدیپونکتین بیش تری ترشح می‌شود^(۳۸).

هارا و همکاران (۲۰۰۵) اعلام کردند که ۸ هفته، فعالیت هوایی با شدت ۵۴/۸ درصد $V_{O_{2\max}}$ تاثیری بر غلظت آدیپونکتین مردان جوان و دارای اضافه وزن ندارد^(۲۹). زنگ و همکاران (۲۰۰۷) طی پژوهشی نشان دادند تغییرات آدیپونکتین پلاسمایی در پاسخ به فعالیت ورزشی طولانی مدت به شدت و تناوب تمرین بستگی دارد^(۳۹). به عقیده بسیاری از محققان علت افزایش غلظت آدیپونکتین پس از فعالیت‌های ورزشی طولانی مدت، کاهش وزن و بهبود ترکیب بدن است^(۴۰، ۴۱).

مطالعات زیادی به بررسی ارتباط میان ترکیب بدن و سطح آدیپونکتین پرداخته‌اند که اکثر نتایج حاکمی از ارتباط منفی میان وزن^(۴۲)، شاخص توده بدن^(۴۳)، درصد چربی^(۴۳) با سطوح آدیپونکتین‌اند. نتایج نشان داد ۸ هفته تمرین هوایی موجب کاهش معنی دار نمایه توده بدن، درصد چربی گروه تجربی نسبت به گروه کنترل شد. بنابراین یکی از دلایل احتمالی افزایش معنی دار غلظت آدیپونکتین پلاسمایی پس از ۸ هفته فعالیت را می‌توان کاهش وزن و بهبود ترکیب بدن عنوان کرد. اما این نتایج با یاتاگی و همکاران (۲۰۰۳) همخوانی نداشت^(۴۴). این نتایج متناقض ممکن است به تفاوت در زمان خون‌گیری، تنویر پروتکل‌های تمرینی و تفاوت جوامع آزمودنی‌ها نسبت داده شود.

بعضی محققین همچون Yaturu و همکاران (۲۰۰۶) در بررسی خود نشان دادند که بین سطوح سرمی رزیستین و فاکتور نکروز دهنده آلفا (TNF- α) ارتباط قوی وجود دارد^(۴۵) و از آن جا که تمرینات ورزشی علاوه بر محدودیت انرژی در افرادی که بهبود معنی داری در آمادگی بدنی و تغییر در حجم و ترکیب بدن دارند به عنوان عامل تحریکی آدیپوسایتوکاین‌ها در نظر گرفته می‌شود^(۴۶). همچنین تولیدات پیش التهابی

References

1. Liu Y, Wang Q , Pan Y, Gao Z, Liu Y. Effects of over-expressing resistin on glucose and lipid metabolism in mice. *Journal of Zhejiang University* 2008; 9(1): 44-50. PMID: 18196612
2. Bloomgarden Z. Adiposity and diabetes. *Diabetes care* 2002; 25(12): 2342-2349. PMID: 12453983
3. Kern P, Gregorio G, Rassouli T, Ranganathan G. Adiponectin expression from human adipose tissue: relation to obesity, insulin resistance, and tumor necrosis factor- α expression. *Diabetes* 2003; 52(7):1779-1785. PMID: 12829646
4. Sinorita H, Asdie R, Pramono R, Purnama L. Asdie A. Leptin, adiponectin and resistin concentration in obesity class I and II at Sardjito Hospital Yogyakarta. *Acta Medica Indonesiana* 2010; 42(2): 74-77. PMID: 20513930
5. Steppan CM, Bailey ST, Bhat S, Brown EJ, Banerjee RR, Wright CM, et al. The hormone resistin links obesity to diabetes. *Nature* 2001; 409:307-312. PMID: 11201732
6. Kadoglou NP, Perrea D, Iliadis F, Angelopoulou N, Liapis C, Alevizos M. Exercise Reduces Resistin and Inflammatory Cytokines in Patients With Type 2 Diabetes. *Diabetes Care* 2007; 30 (3): 719-721. PMID: 17327348
7. Silswal N, Singh A, Aruna B, Mukhopadhyay S, Ghosh S, Ehtesham N. Human resistin stimulates the pro-inflammatory cytokines TNF-[α] and IL-12 in macrophages by NF-kappa B-dependent pathway. *Biochem Biophys Res Commun* 2005; 334(4):1092-1101. PMID: 16039994
8. Laughlin GA, Barrett-Connor E, May S, Langenberg C. Association of adiponectin with coronary heart disease and mortality. *Am J Epidemiol* 2007; 165: 164-174. PMID: 17101706
9. Sun Y, Xun K, Wang C, Zhao H, Bi H, Chen X, Wang Y .Adiponectin, an unlocking adipocytokine. *Cardiovasc Ther* 2009; 27: 59-75. PMID: 19207481
10. Hojlund K, Frystyk J, Levin K, Flyvbjerg A, Wojtaszewski JF, Beck-Nielsen H. Reduced plasma adiponectin concentrations may contribute to impaired insulin activation of glycogen synthase in skeletal muscle of patients with type 2 diabetes . *Diabetologia* 2006; 49(6):1283-1291. PMID: 16609880
11. Park E, Shin MJ, Chung N. The associations between serum leptin, adiponectin and intercellular adhesion molecule-1 in hypercholesterolemic patients. *Nutr Res Pract* 2007; 1: 65-69. PMID: 20535388
12. Fujinami AH, Obayashi K, Ohta T, Ichimura M, Nishimura H, et al. Enzyme-linked immunosorbent assay for circulating human resistin: resistin concentration in normal subjects and patients with type 2 diabetes. *Clin Chim Acta* 2004; 339: 6343-6357. PMID: 14687894
13. Ukkola O. Resistin-a mediator of obesity-associated insulin resistance or an innocent bystander?. *Eur J Endocrinol* 2002; 147:571-574. PMID: 12444887.
14. Juan CC, Au LC, Fang VS, Kang SF, Ko YH, Kuo SF et al. Suppressed gene expression of adipocyte resistin in an insulin-resistant rat model probably by elevated free

- fatty acids. *Biochem Biophys Res Commun* 2001; 289:1328-1333. PMID: 11741341.
15. Qin YW, Zheng X, Qiu IJ, Zou DJ. Serum resistin level in essential hypertension patients with different glucose tolerance. *Diabet Med* 2003; 20: 828-831. PMID: 14510864
16. Roz Shahgholi Abasi MI, Soheili Sh, Imanzadeh R. Serum Resistin and Insulin Resistance Responses to Long-Term Physical Exercise in the Absence of Diet Control in Middle-Aged Obese Men. *J Mazand Univ Med Sci* 2011; 86(22):126-130 (Persian).
17. Olson TP, Dengel DR, Leon AS, Schmitz KH. Changes in inflammatory biomarkers following one-year of moderate resistance training in overweight women. *Int J Obes* 2007; 31:996-1003. PMID: 17299382.
18. Jamurtas AZ, Theocharis V, Koukoulis G, Stakias N, Fatouros IG, Kouretas D, et al. The effects of acute exercise on serum adiponectin and resistin levels and their relation to insulin sensitivity in overweight males. *Eur J Appl Physiol* 2006; 97(1):122-126. PMID: 16525810
19. Perseghin G, Burska A, Lattuada G, Alberti G, Costantino F, Ragogna F, et al. Increased serum resistin in elite endurance athletes with high insulin sensitivity. *Diabetologia* 2006; 49: 1893-1900. PMID: 16685503
20. Sliwicka E, Pilaczyńska-Szcześniak L, Nowak A, Zieliński J. Resistin, visfatin and insulin sensitivity in selected phases of annual training cycle of triathletes 2012; 99(1):51-60. PMID: 22425808
21. Kraemer RR, Castracane VD. Exercise and humoral mediators of peripheral energy balance: ghrelin and adiponectin. *Exp Biol Med* 2007; 232:184-194
22. Zaros PR, Pires CE, Bacci M Jr, Moraes C, Zanesco A . Effect of 6-months of physical exercise on the nitrate/nitrite levels in hypertensive postmenopausal women. *BMC Womens Health* 2009; 9: 17. PMID: 19545388
23. Talanian JL, Galloway SD, Heigenhauser GJ, Bonen A, Spriet LL. Two weeks of high-intensity aerobic interval training increases the capacity for fat oxidation during exercise in women. *J Appl Physiol* 2007; 102: 1439-1447.Olson TP, Dengel DR, Leon AS, Schmitz KH. Changes in inflammatory biomarkers following one-year of moderate resistance training in overweight women. *Int J Obes* 2007; 31 :996-1003
24. Kopff B, Jegier A. Adipokines: adiponectin, leptin, resistin and coronary heart disease risk. *Przegl Lek* 2005; 62(3): 69-72. PMID: 16521924
25. Pravenec M, Kazdova L, Landa V, et al. Transgenic and recombinant resistin impair skeletal muscle glucose metabolism in the spontaneously hypertensive rat. *J Biol Chem* 2003; 278:45209- 45215. PMID: 12944409.
26. Jung SH, Park HS, Kim KS, Choi WH, Ahn CW, Kim BT, et al. Effect of weight loss on some serum cytokines in human obesity: increase in IL-10 after weight loss. *J Nutr Biochem* 2008; 19(6): 371-375. PMID: 17614271
27. Lim S, Choi SH, Jeong IK, Kim JH, Moon MK, Park KS, et al. Insulin-sensitizing effects of exercise on adiponectin and retinol-binding protein-4 concentrations in young and middle-aged women. *J Clin Endocrinol Metab* 2008; 93(6):2263-2268. PMID: 18334592

28. Hara T, Fujiwara H, Nakao H, Mimura T, Yoshikawa T, Fujimoto S. Body composition is related to increase in plasma adiponectin levels rather than training in young obese men. *Eur J Appl Physiol* 2005; 94(5):520-526. PMID: 15942768.
29. Kondo T, Kobayashi I, Murakami M. Effect of exercise on circulating adipokine levels in obese young women. *Endocr J* 2006; 53(2):189-195. PMID: 16618976
30. Shadid S, Stehouwer CD, Jensen MD. Diet/Exercise versus pioglitazone: effects of insulin sensitization with decreasing or increasing fat mass on adipokines and inflammatory markers. *J Clin Endocrinol Metab* 2006; 91(9): 3418-3425. PMID: 16804048.
31. Bruun JM, Helge JW, Richelsen B, Stallknecht B. Diet and exercise reduce low-grade inflammation and macrophage infiltration in adipose tissue but not in skeletal muscle in severely obese subjects. *Am J Physiol Endocrinol Metab* 2006; 290(5): 961-967. PMID: 16352667.
32. Salles BF, Simao R, Fleck SJ, Dias I, Kraemer-Aguiar LG, Bouskela E. Effects of resistance training on cytokines. *Int J Sports Med* 2010; 31(7):441- 450. PMID: 20432196
33. Balducci S, Zanuso S, Nicolucci A, Fernando F, Cavallo S, Cardelli P, et al. Anti-inflammatory effect of exercise training in subjects with type 2 diabetes and the metabolic syndrome is dependent on exercise modalities and independent of weight loss. *Nutr Metab Cardiovasc Dis* 2010; 20: 608-617. PMID: 19695853.
34. Fatouros IG, Tournis S, Leontsini Jamurtas AD, Sxina M, Thomakos P, Manousaki M, et al. Leptin and Adiponectin Responses in Overweight Inactive Elderly following Resistance Training and Detraining Are Intensity Related. *J Clin Endocrinol Metab* 2005; 90: 5970-5977. PMID: 16091494
35. Kim ES, Im JA, Kim KC, Park JH, Suh SH, Jekal Y, et al. Improved Insulin Sensitivity and Adiponectin Level after Exercise Training in Obese Korean Youth. *Obesity* 2007; 15: 3023-3030. PMID: 18198311.
36. Hojbjerre L, Rosenzweig M, Dela F, Bruun JM, Stallknecht B. Acute exercise increases adipose tissue interstitial adiponectin concentration in healthy overweight and lean subjects. *Eur J Endocrinol* 2007; 157: 613-623. PMID: 17984241
37. Jurimae J, Purge P, Jurimae T. Adiponectin and stress hormone responses to maximal sculling after volume-extended training season in elite rowers. *Metabolism* 2006; 55:13-19. PMID: 16324914
38. Zeng Q, Isobe L, Fu N, Ohkoshi H, Ohmori K, Kawakami Y. Effect of exercise on adiponectin and adiponectin receptor levels in rats. *Life Sciences* 2007; 80:454-459. PMID: 17070556
39. Fu Y, Luo N, Klein R, Garvey WT. Adiponectin promotes adipocyte differentiation, insulin sensitivity, and lipid accumulation. *J Lip Res* 2005; 46:1369-1379. PMID: 15834118
40. Kobayashi J, Murase Y, Asano A. Effect of walking with a pedometer on serum lipid and adiponectin levels in Japanese middle-aged men. *J Atheroscler Thromb* 2006; 13:197-201. PMID: 16908952
41. Egziabher FG, Bernhard J, Funahashi T, Hadj-Aissa A, Fouque D. Adiponectin in chronic kidney disease is related more to metabolic disturbance than to decline in renal

- function. *Nephrol Dial Transplant* 2005; 20:129-134. PMID: 1558551
42. Smith J, Al-Amri M, Sniderman A, Cianflone K. Leptin and adiponectin in relation to body fat percentage, waist to hip ratio and the apoB/apoA1 ratio in Asian Indian and Caucasian men and women. *Nutr Metab (Lond)* 2006; 3:18. PMID: 16606459
43. Yatagai T, Nishida Y, Nagasaka S, Nakamura T, Tokuyama K, Shindo M, et al. Relationship between exercise training-induced increase in insulin sensitivity and adiponectinemia in healthy men. *Endocr J* 2003; 50:233-238. PMID: 12803245
44. Yaturu S, Daberry RP, Rains J, Jain S. Resistin and adiponectin levels in subjects with coronary artery disease and type 2 diabetes. *Cytokine* 2006; 34:219-223. PMID: 16822679
45. Elloumi M, Ben-Ounis O, Makni E, Van Praagh E, Tabka Z, Lac G. Effect of individualized weight-loss programmes on adiponectin, leptin and resistin levels in obese adolescent boys. *Acta Paediatrica* 2009; 98: 1487-1493. PMID: 19489770
46. Moschen AR, Molnar C, Geiger S, Graziadei I, Ebenbichler CF, Weiss H. Anti-inflammatory effects of excessive weight loss: potent suppression of adipose interleukin-6 and tumour necrosis factor-alpha expression. *Gut* 2010; 59:1259-64. PMID: 20660075
47. Jung SH, Park HS, Kim KS, Choi WH, Ahn CW, Kim BT. Effect of weight loss on some serum cytokines in human obesity: increase in IL-10 after weight loss. *J Nutr Biochem* 2008; 19(6), 371-375. PMID: 17614271
48. Wang H, Chen DY, Cao J, He ZY, Zhu BP, Long M. High serum resistin level may be an indicator of the severity of coronary disease in acute coronary syndrome. *Chin Med Sci J* 2009; 24(3):161-166. PMID: 19848317